

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
STOWARZYSZENIA**

**BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW
SPOŁECZNYCH BORIS**

W 2011 R.

Spis treści:

- I. Cele i najważniejsze osiągnięcia BORIS
- II. Stołeczne Centrum Współpracy Obywatelskiej
- III. Partnerskie Mazowsze
- IV. Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju
- V. Współpraca krajowa i zagraniczna
- VI. Struktura BORIS w 2011 r.

WARSZAWA, LUTY 2012

I. CELE I NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA BORIS

Działające od 1992 r. Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS jest niezależnym stowarzyszeniem wspierającym wszelką aktywność obywatelską, w tym organizacje **pozarządowe oraz inicjatywy społeczne, w działaniach na rzecz dobra publicznego**. Naszym celem jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych dzięki odpowiedniemu wykorzystaniu możliwości i sił tkwiących w społeczeństwie. Działania opieramy o zasady partnerstwa, współpracy i wzajemnego poszanowania. Uważamy, że państwo powinno włączać się tylko w te działania, z którymi zorganizowane grupy obywateli sobie nie radzą. Dlatego mottem naszej działalności jest zasada: ***Tak mało państwa, jak to możliwe - tak dużo, jak to konieczne.***

Swoją misję wspierania aktywności obywatelskiej BORIS traktuje szeroko i kompleksowo, dlatego od początku naszego istnienia inicjowaliśmy lub też współtworzyliśmy duże ogólnopolskie projekty sieciowe wypracowujące nowe modele i metody działania. Pomagaliśmy przy tworzeniu m. in. Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, systemu Biur Porad Obywatelskich, Funduszy Lokalnych, Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych. Powołaliśmy pierwsze Centrum Wolontariatu w Europie Środkowo-Wschodniej, zainicjowaliśmy program Centrów Aktywności Lokalnej oraz Federację Organizacji Służebnych MAZOWIA. Zajmujemy się aktywizacją obywateli do wspólnego działania, pomagamy wdrażać programy samopomocowe, aktywnie wspieramy powstawanie Partnerstw Lokalnych oraz podmiotów ekonomii społecznej. Jesteśmy również aktywni w sferze ewaluacji programów społecznych.

Pomagamy wielu liderom budować swoje organizacje, tworzyć programy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową, integrować trzeci sektor, wspierać powstawanie koalicji do rozwiązywania różnych problemów. Istotną częścią działania BORIS jest również współpraca międzynarodowa, w której czerpiemy z doświadczeń innych i sami dzielimy się swoim doświadczeniem z partnerami z Niemiec, Litwy, Rosji, Ukrainy, Holandii, Czech, Rumunii, Węgier, Wielkiej Brytanii, USA.

II. STOŁĘCZNE CENTRUM WSPÓŁPRACY OBYWATELSKIEJ

Celem działania Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej jest zwiększenie aktywności warszawskich organizacji niezależnych i inicjatyw obywatelskich w ich samodzielnym rozwiązywaniu problemów na rzecz zwiększania jakości życia mieszkańców Warszawy. W 2011 r. program SCWO był w 95% dofinansowany przez Urząd m. st. Warszawy.

Idea Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej powstała dzięki współpracy Pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych w Warszawie, Komisji Dialogu Społecznego i Stowarzyszenia BORIS. Centrum działa od listopada 2008, prowadzone jest przez Stowarzyszenie BORIS, jednakże przy realizacji zadań aktywnie współpracują największe warszawskie organizacje wsparcia:

- Stowarzyszenie Centrum Aktywności Lokalnej CAL,
- Federacja Centrum Szpitalna,
- Fundacja Bank Żywności SOS,
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,

- Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA.
- Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu

Główne działania SCWO to informacja, szkolenia i doradztwo z zakresu:

- tworzenia i zarządzania organizacją pozarządową,
- aspektów prawnych działania organizacji pozarządowych,
- aspektów księgowo-finansowych działania organizacji,

a także animacja społeczna, budowanie sieci współpracy i partnerstw. W ramach SCWO prowadzony był także inkubator dla organizacji pozarządowych oraz bezpośrednio szkolenia dla organizacji działających w Komisjach Dialogu Społecznego.

Projekt SCWO wspierał także rozwój Ruchu Sąsiedzkiego w Warszawie.

SCWO 2011 w liczbach (działania realizowane samodzielnie przez BORIS)

- Z porad specjalistów (poradników, prawnika, księgowej) skorzystało 1220 osób oraz 741 organizacji i instytucji.
- Odbyło się 11 dni szkoleniowych – 88 godzin szkoleń
- Odbyły się 3 spotkania specjalistyczne (ponad 170 osób)
- W roku 2011 pracowaliśmy **z 7 partnerstwami**.

Z pięcioma kontynuowaliśmy współpracę:

- Koalicja na rzecz Ochoty;
- Partnerstwo Moje Sielce
- Partnerstwo Moje Wierzbno
- Partnerstwo dla Powiśla
- Partnerstwo na Służewcu

Zainicjowaliśmy także proces tworzenia się dwóch nowych partnerstw:

- Partnerstwo Stegny
- Partnerstwo Żoliborz

Partnerstwa wspieraliśmy poprzez:

Spotkania edukacyjno-konsultacyjne – 33 spotkania

Seminaria – 5 seminariów

Partnerstwo dla Mokotowa rejonu: Wierzbno, Sielce, Służewiec

Działania partnerskie, budowanie sieci lokalnej współpracy (spotkanie z partnerami z Wrocławia, Jeleniej Góry i Wałbrzycha)

Osoba z zaburzeniami psychicznymi – poznaj mnie – czy partnerstwo może pomóc mieszkańcom? (Dzielnica Żoliborz i Bielany)

Osoba z zaburzeniami psychicznymi – poznaj mnie – czy partnerstwo może pomóc mieszkańcom? (Dzielnica Mokotów)

„Partnerska Warszawa 2011 – współpraca, integracja, rozwój

Szkolenia

W roku 2011 odbyły się następujące szkolenia:

- Pionki/Radom - Partnerstwo w praktyce szkolenie studyjne w Pionkach i Radomiu dla partnerstw: Moje Sielce, Moje Wierzbno, Mój Służewiec, Powiśle (wyjazdowe 2 dni)
 - Jak skutecznie współpracować z lokalnymi instytucjami, organizacjami i biznesem dla Koalicji na Ochocie (wyjazdowe 2 dni)
- „Przygotowanie wniosków oraz rozliczanie dotacji w ramach otwartych konkursów ofert w m.st.Warszawie” (stacjonarne 2 dni)

Więcej informacji na stronie: centrumwspolpracy.org.pl

III. PARTNERSKIE MAZOWSZE

BORIS jest jedną z nielicznych organizacji pozarządowych, która od wielu lat realizuje z powodzeniem programy wspierające rozwój Mazowsza. W 2011 r. BORIS swoje działania na obszarze województwa mazowieckiego prowadził głównie w obszarze wzmocnienia wybranych, konkretnych społeczności lokalnych w ich rozwoju społecznym poprzez program tworzenia Partnerstw Lokalnych.

Mazowiecka Sieć Partnerstw Lokalnych

W związku z możliwością korzystania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej partnerstwa lokalne stają się atrakcyjnym narzędziem łączącym zasoby publiczne, prywatne i społeczne. Jednak jak każda instytucja społeczna wymagają one stałego wsparcia, pomocy specjalistycznej w rozwoju i edukacji ich uczestników, wsparcia w diagnozie problemów i tworzeniu programów zdolnych im przeciwdziałać. Bez stałej pomocy zewnętrznej partnerstwa często nie znajdują dość wewnętrznej siły, aby pokonać najtrudniejszy pierwszy okres swojego istnienia. Dlatego Stowarzyszenie BORIS oferuje na Mazowszu taką pomoc społecznościom lokalnym, które – przy inspiracji i konkretnej pomocy BORIS - zawiązały formalne Partnerstwa Lokalne:

- Liw k/Węgrowska (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ziemi Liwskiej)
- Łomianki (Partnerstwo dla Łomianek)
- Pionki (Partnerstwo ARCHIPELAG)
- Słupno k/Płocka (Partnerstwo „Nasza 19”)
- Krasnosielc (Partnerstwo na rzecz rozwoju Ziemi Krasnosielckiej)
- Warszawa-Mokotów (Partnerstwo dla Mokotowa, Moje Sielce, Moje Wierzbno)
- Michałowice (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Michałowice OGNIWO)
- Sochaczew (Partnerstwo „Teraz Sochaczew”)
- Powiat Żyrardowski (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego)
- Piaseczno (Partnerstwo Doliny Jeziorki)
- Myszyniec (Partnerstwo dla Rozwoju Ziemi Myszynieckiej)
- Różan (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ziemi Różańskiej)
- Partnerstwo na Rzecz Ostrołęckiego Centrum Organizacji Pozarządowych
- Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Baranowo

- Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Przasnysz

Partnerstwa te w okresie 2006-2010 powstały z inicjatywy i przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym Stowarzyszenia BORIS oraz dofinansowaniu ze strony Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (program ROEFS), Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz środków Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej i Wojewody Mazowieckiego.

W 2011 r. celem ogólnym działań BORIS było wsparcie funkcjonowania Partnerstw Lokalnych funkcjonujących na terenie Województwa Mazowieckiego oraz lokalną i regionalną promocję ich działalności i osiągnięć. Cel ten został zrealizowany poprzez świadczone Partnerstwom Lokalnym przez BORIS informacje i konsultacje, szkolenia stacjonarne i wyjazdowe oraz organizację lokalnych seminariów nt. metody partnerstw i wojewódzkiej konferencji (Mazowieckie Forum Partnerstw Lokalnych). Ponadto prowadzono internetowy serwis *partnerstwa.boris.org.pl*. W wyniku prac BORIS w 2011 r. zostały także utworzone nowe partnerstwa lokalne:

- Partnerstwona rzecz Gminy Czerwonka
- Partnerstwo na rzecz Gminy Długosiodło

Więcej na stronie *partnerstwa.boris.org.pl*

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Ostrołęce

BORIS od początku 2005 r. realizuje program ROEFS, którego celem jest zwiększenie umiejętności potencjalnych projektodawców EFS do przygotowania i wdrażania projektów, w szczególności partnerskich. W 2011 r. Stowarzyszenie pomagało potencjalnym projektodawcom Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Ostrołęki i kilku okolicznych powiatów – organizacjom pozarządowym, jednostkom administracji publicznej, przedsiębiorcom.

W trakcie szóstej edycji programu w 2011 roku Stowarzyszenie BORIS zrealizowało takie działania, jak szkolenia ogólne i specjalistyczne, doradztwo, spotkania informacyjne nt. PO KL, promocja projektu (strona www, ogłoszenia w prasie, udział w wydarzeniach lokalnych, dystrybucja materiałów informacyjnych). Istotnym aspektem pracy ROEFS była pomoc w utworzeniu nowych Partnerstw Lokalnych w Czerwoncu i Długosiodle a także wsparcie istniejących partnerstw w północno-wschodniej części Mazowsza (Różan, Krasnosielc, Myszyniec, Baranowo, Ostrołęka, Przasnysz).

Szkolenia w ramach Regionalnego Ośrodka EFS prowadzone były w modułach jedno lub dwudniowych. Jeden moduł trwał 8 godz. szkoleniowych. Wśród tematów było m.in. „Elementarz EFS”, „Rusz głowa – od pomysłu do projektu”, „Stosuj procedury”, „Przedsiębiorczość społeczna”, „Zarządzanie organizacją”, „Ewaluacja w projekcie EFS”, „Zarządzanie finansami w projekcie”, „Zamówienia publiczne” oraz „Pomoc publiczna”. Wszystkie szkolenia prowadzone były przez certyfikowanych trenerów metodą warsztatową. Fakt, że te same osoby brały udział w kilku oferowanych przez BORIS szkoleniach i że instytucje przysyłały nawet po kilku swoich pracowników świadczy z jednej strony o wysokiej, jakości tych szkoleń, z drugiej zaś o potrzebie wiedzy po stronie beneficjentów EFS.

Poradnictwo w ramach programu prowadzone było zarówno w siedzibie ROEFS w Ostrołęce, jak i w formie konsultacji wyjazdowych. Usługi świadczone przez punkt poradniczy obejmowały doradztwo w zakresie:

- pomocy w wypracowaniu koncepcji projektowych,
- pomocy w przygotowaniu projektu,
- pomocy w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego,
- inspiracji i pomocy w zakresie tworzenia partnerstw projektowych
- pomocy przy organizacji struktury zarządzania projektami z EFS

Ponadto realizowano szereg działań o charakterze promocyjnym, m. in. przeprowadziliśmy spotkania promocyjno-informacyjne i na bieżąco dystrybuowaliśmy materiały promocyjne na szkoleniach i w czasie doradztwa.

więcej informacji na stronie: ostroleka.roefs.pl

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej zostało powołane w 2005 roku z inicjatywy kilku mazowieckich OPS oraz BORIS. Celem Forum jest: podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej w województwie mazowieckim; wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej; prezentowanie opinii członków Forum, wobec innych instytucji i organizacji. Forum jest jednostką autonomiczną i nie posiada osobowości prawnej, a Stowarzyszenie BORIS jest jego koordynatorem.

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej liczy ponad 100 przedstawicieli OPS z Mazowsza stanowiąc sieć wsparcia, możliwość wymiany doświadczeń, dyskusji na nurtujące problemy. Jego obecny kształt jest wynikiem ciągłego udoskonalania pracy Forum i wychodzenia naprzeciw potrzebom, które wyływają z codziennych spraw i problemów pracowników socjalnych. Uczestników Forum łączy chęć podnoszenia poziomu i doskonalenia pracy oraz kreślenia nowego obrazu pracownika socjalnego. Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej jest sukcesem wszystkich Ośrodków Pomocy Społecznej, tworzących to nieformalne ciało, choć bez wątplenia istotną rolę pełni w pracy Forum wybrany przez uczestników Zarząd. Członkowie Zarządu spotykają się raz na 3 miesiące w celu omówienia bieżących spraw, jak i wypracowania stanowiska Forum w różnych obszarach pomocy społecznej.

Co miesiąc odbywają się spotkania edukacyjne, na które zapraszani są eksperci z dziedzin będących szczególnym przedmiotem zainteresowania kierowników i dyrektorów OPS. W 2011 r. przedstawiciele jednostek pomocy społecznej zapoznawali się m. in. z następującymi tematami:

- Generator wniosków aplikacyjnych POKL – zmiany i nowe zasady;
- Nowa instrukcja kancelaryjna;
- Standardy usług w pomocy społecznej;
- Nowe zasady odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenia prawa;
- Lokalny system przeciwdziałania przemocy – doświadczenia z Przasnysza;
- Ramowy model organizowana społeczności lokalnej;
- Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej;

- Aktywizacja czy integracja – zmiany w polityce społecznej;
- Ustawa o Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Procedura Niebieskiej Karty.

Więcej informacji znajduje się na stronie: mfops.boris.org.pl

Mazowieckie Forum Środowiskowych Domów Samopomocy

Mazowieckie Forum Środowiskowych Domów Samopomocy powstało w grudniu 2008 roku, dzięki inicjatywie członków-założycieli reprezentujących Środowiskowe Domy Samopomocy typu A, B i AB z terenu woj. mazowieckiego, działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Forum jest organizacją otwartą dla wszystkich zainteresowanych podnoszeniem poziomu i doskonaleniem funkcjonowania oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin na Mazowszu, wymianą doświadczeń oraz poszukiwaniem najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

W 2011 roku w ramach Forum realizowany był – sfinansowany ze środków POKL - projekt „Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Inicjatyw Ekonomii Społecznej”.

Więcej informacji znajduje się na stronie: mfsds.boris.org.pl

IV. POZARZĄDOWA AGENCJA EWALUACJI I ROZWOJU

Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju jest programem Stowarzyszenia BORIS zainicjowanym w 1996 roku. Program jest adresowany do liderów organizacji pozarządowych, sponsorów, grantodawców. Głównym celem Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, dzięki zastosowaniu monitoringu i ewaluacji jako podstawowych narzędzi podnoszenia jakości usług i działań społecznych.

W ramach agencji realizowane są:

- ewaluacje zewnętrzne na rzecz podniesienia jakości usług i projektów społecznych realizowanych w Polsce,
- edukacja w zakresie samodzielnego przeprowadzania ewaluacji swojej pracy
- tworzenie innowacyjnych narzędzi do ewaluacji i samoewaluacji
- promocja ewaluacji i monitoringu, ze szczególnym uwzględnieniem sektora pozarządowego

Na przestrzeni 14 lat swojej działalności Agencja przeprowadziła lub współrealizowała 42 badania ewaluacyjne. Należały do nich między innymi badania takich przedsięwzięć jak: „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”- projekt realizowany przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, „Program Rozwojowy Politechniki Warszawskiej”, współfinansowany z PO KL, Partnerstwo EQUAL „Agenda Bezdomności” i wiele innych.

Od 2004 roku PAEiR włączyła się w badania skuteczności i efektywności wydatkowania w Polsce środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Przeprowadziła szereg ewaluacji projektów finansowanych z EFS, m.in.

- ✓ Ewaluacja projektu systemowego pt. „Znaleźć najlepszego” realizowanego w ramach *Poddziałania 6.1.2 Wsparcie wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych*, PO KL.
- ✓ Ewaluacja szkoleń pilotażowych w zakresie dialogu społecznego, realizowanych w ramach projektu systemowego *Poprawa systemu dialogu społecznego oraz wzmocnienie instytucji i uczestników dialogu społecznego (Działanie 5.5, PO KL)*.

Agencja była także wykonawcą badań na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie badania stopnia wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Polsce, m.in. - „Ocena stopnia realizacji celów V Priorytetu PO KL w kontekście tematyki i jakości wdrażania realizowanych projektów”.

Agencja jako jeden z niewielu podmiotów badawczych specjalizuje się w ewaluacji wdrażania zasady równości szans i zasady równości płci w działaniach publicznych – brała udział m.in. w badaniu Wdrażania zasady równości szans w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej.

W 2011 roku Agencja skupiła się na działaniach edukacyjnych. **Zostało przeszkolonych 45 osób z zakresu przygotowywania i przeprowadzenia ewaluacji projektów** (w ramach projektu finansowanego z PO KL z działania 8.1.1 „Ewaluacja kluczem do sukcesu”).

Głównym celem projektu było podniesienie kwalifikacji z zakresu ewaluacji wśród osób wykorzystujących w swojej pracy metodę zarządzania projektami. Zdobyte w ramach projektu wiedza i umiejętności dadzą ludziom podstawę do skuteczniejszej realizacji projektów i szersze perspektywy awansu zawodowego.

Udział w projekcie pozwolił uczestnikom i uczestniczkom na zwiększenie m.in:

- świadomości na temat roli ewaluacji w procesie zarządzania;
- wiedzy na temat narzędzi ewaluacji wykorzystywanych w zarządzaniu jakością w instytucji/przedsiębiorstwie;
- umiejętności opracowywania dokumentacji potrzebnej do zamawiania ewaluacji u specjalistów zewnętrznych.

Projekt zakładał 5 cykli szkoleniowych i był skierowany do osób pracujących z województwa mazowieckiego, przede wszystkim zajmujących się przygotowaniem i realizacją projektów.

Więcej na stronie ewaluacja.org.pl

V. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

W 2011 r. przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS aktywnie współpracowali i wspierali działania kilku znanych polskich organizacji pozarządowych: Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu (1 członek Zarządu), Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia (członek Rady Fundacji), Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych (2 osoby w Radzie Superwizorów, jednak osoba w Komisji Certyfikacyjnej), Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT (członek Zarządu), Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA (członek Zarządu), Fundacja dla Polski (członek Zarządu), Fundacja Bank Żywności SOS w Warszawie (członek Rady Fundacji).

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS uczestniczą w Komisji Dialogu Społecznego ds. Organizacji Wspierających. Przedstawicielka BORIS jest członkinią Warszawskiej Rady Pożytku Publicznego.

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS są też aktywnymi członkami dwóch ważnych ciał związanych z wdrażaniem funduszy europejskich, a mianowicie Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki na Mazowszu oraz Krajowej Sieci Tematycznej „Integracja i rynek pracy”.

VI. STRUKTURA BORIS W 2011

BORIS od 1992 r. działało jako fundacja, a w 1999 r. zespół BORIS podjął decyzję o utworzeniu stowarzyszenia, aby kontynuować dotychczasową misję fundacji. Stowarzyszenie BORIS zostało zarejestrowane 12 marca 1999 (obecnie pod numerem KRS 0000149445). Na koniec 2011 r. władze Stowarzyszenia stanowili:

Prezes Zarządu – Paweł Jordan
Członek Zarządu – Dorota Pieńkowska
Członek Zarządu – Magdalena Krajewska

Dyrektor BORIS – Joanna Krasnodębska

Stowarzyszenie prowadzi – obok działalności statutowo nieodpłatnej – również działalność gospodarczą w zakresie:

- wydawanie książek, broszur i podobnych publikacji
- organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych
- doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
- kierowanie w zakresie działalności społecznej